5. številka. V Trstu, v soboto 17. januvarja 1891. Tečaj XVI.

„EDINOST“
izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoludne.

„Edinost“ stane:
za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

Oglasi in oznanila se računa po 8 nov vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

»V edinost je moč.«

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedini naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam dosedanji naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobe novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodbujo v sveti borbi naši.

Cena listu je:

za vse leto . gld. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.60

Uredništvo in upravništvo.

Tožbe in želje naših okoličanov.

III.

Rekli smo, da okolica tržaška trpi tako v narodnem in političnem, kakor materijalnem obziru, ker mestnemu magistratu, osiroma večini, vladajoči v mestnem svetu — kateremu je podredjena okolica — niso merodavni stvarni motivi, sloneči na dobri volji koristiti ljudstvu, ampak le politični nameni.

Kjer pa vladajoča stranka stoji na takem stališču, je pač jasno, da se manjšini huda godi. In res mi Slovenci sestavljamo v mestnem zboru tržaškem le neznatno manjšino, dasi smo faktično takoj v večini, ako bi danes ali jutri kaka ostra burja z naših tal popihala razne ptuje podanike, ki si na naši zemlji ne le kruhek služijo, ampak se deloma tudi bogate in gospodujejo, kakor da bi bili absolutni gospodarji.

Na prvi pogled se stvar sicer zdi neverjetna. In res je jako čudno, da večina mestnega prebivalstva — ponavljamo še enkrat z vso odločnostjo, da mi Slovani sestavljamo večino prebivalstva tega mesta — je tako neznatno zastopana v mestnem zboru, da nima nikake veljave in da te manjšine nikdo ne uvažuje. Ali za danes nam zadostuje, ako povemo, d a j e t a k o. Kako da je do tega prišlo, o tem smo že obilo govorili in bodemo v bodoče še govorili. Resnico pa, da smo mi Slovani tu v večini, dokaže nam vsako ljudsko štetje, a k o s e n e i z v r š i t a k ó, k a k o r s e j e i z v r š i l o s e d a n j e, to je, ako ta velevažni čin ni poverjen takim ljudem, kakoršnim je bil poverjen ravnokar; ampak ljudem, katerim je istinito do tega, da ljudsko štetje doseže svoj pravi smoter: ljudsko štetje bódi nam namreč zrcalo, v katerem nam odsevajo resnični odnošaji in v katerem vidimo razmerje mej raznimi narodnostmi táko, kakoršno v resnici je.

Ker že govorimo o ljudskem štetji, povemo tudi, da v tukajšnih zavednih krogih vlada silna razburjenost radi krivic, ki se nam ob tej priliki gode. Razburjenost obrnjena je v prvi vrsti proti indolenci večine državnega zbora in proti neodpustljivi brezbrižnosti te večine za narodne naše interese in narodni naš ugled. In nepovoljni rezultat ljudskega štetja sam še ni največa nesreča, ampak nesreča tiči v žalostnem učinku, kojega so napravili dogodki, ki smo jih ravnokar doživeli, mej našim nižim ljudstvom, onim ljudstvom, ki je do sedaj vstrajalo in ukljub silnemu pritisku ostalo zvesto narodnosti svoji. Le potrudite se, slavri prvaki naroda slovenskega, mej naše prostake, pa bodete čuli: „Čemu bi se več pehali in borili, vsaj tako nič ne pomaga; tlačijo nas z vseh strani in pravice ne najdemo nikjer, naj se že obrnemo, kamor-koli hočemo. Izgubljeni smo tako ali tako!“ — Razumete-li ta govor, razumete-li, kaj to znači, ko se ljudstva poprime obup, ko se pogrezne v apatijo in se ga polasti črni pesimizem? Nas-li razumete, ako vam povemo, da so ti dogodki narod naš d e m o r a l i z o v a l i?! Državnozborski poslanci naj bi se bili postavili po robu, ko so doznali o prenevarnih namenih vlade naše; uprli naj bi se bili brezmiselni rubriki o občevalnem jeziku in zahtevali garancij, da se ljudsko štetje izvrši tako, kakor zahteva njega pravi smoter, da služi vednosti, da služi statistiki in da je vladnim gospodom pravi kažipot. Tega gospodje niso storili in zato pa je vsa ta ljudska štetev le v e l i k a l a ž. Posledice tej laži ne bodo izostale in občutil jih bode ves slovanski življ v Avstriji — občutili jih pa bodemo posebno mi Slovenci ob Adriji. Državnozborska večina ni storila svete svoje dolžnosti, ker ječi pod pogubnim vplivom sebičnih Poljakov.

Za božjo voljo, vsaj imamo mej našimi poslanci razboritih mož, katerim bi moralo biti jasno — vsaj bi to instinktivno slutil vsak naš prostak — kam nas dovedejo take zamude: zagrozili naj bi bili, ako bi se pri tem tudi zrušilo slavno ministerstvo Taaffejevo. Ali naši zastopniki se krčevito drže prêmise, da je obstoj sedanjega zistema conditio sine qua non za naš narodni napredek. Mi pa ne priznavamo te prêmise. Menenje naše je, da se moramo protiviti vsakemu, bódi Peter ali Pavel, ako namerava nam škodovati in na vse zadnje je pač vse jedno, ako nas požre volk ali pa lev.

Narod češki je razumen in politično zdrel narod in ta narod je že izrekel svojo sodbo, ki je z našo povsem kongruentna. Vsaj čitate dan na dan: pri vsaki dopolnilni volitvi v onih okrajih, ki so bili do sedaj domêna staročeške stranke, voljen je Mladočeh, a staročeški kandidat se ne dokoplje niti do častne manjšine. Vox populi, vox dei. To sramotno propadanje staročeške stranke, ki je z vsemi svojimi slabostmi prava predstaviteljica državnozborske večine — je kaj poučno svarilo našim gospodom zastopnikom.

Seveda bodemo sedaj čuli strašne proteste in do srca segajoče rekriminacije. Ali kaj nam to pomaga?! Ekscelenca gospod ministerski predsednik zibal se bode samozadovoljno v svojem fotêlju, kakor da ga vse to nič ne briga; nasprotniki naši se pa bodo — o d s r c a s m e j a l i. In še razljutili se bodo, ako morda kdo poreče, da so organi tržaškega magistrata pristranski in krivično postopali. Nazivali nas bodo denuncijante. Vidite, kako daleč privede predaleč segajoča opustljivost!

Krenili smo s pota ter se bolj oddaljili od svojega predmeta, nego smo namerovali; ali stvar nam je bila pri srcu. Povedali smo svoje menenje, ker je dolžnost vsacega javnega glasila, da po svoji vesti konstatuje storjene grehe, katerih se je v bodoče izogibati. Dal Bog, da bi naš glas ne bil glas vpijočega v puščavi.

Prihodnjič se vrnemo k stvari.

—t—

Sad duvalizma.

Drzni Madžari umeli so izkoristiti že revolucijo leta 1848. za svoje narodne koristi ter so uporabljali vsa mogoča sredstva, da zatró v masi naroda zvestobo do dinastije. Iskali so povsodi zavezникov, da strmoglavijo državo našo ter se postavijo na lastne noge. In zlobni ti nameni bi se

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Novo leto in pa Dunajska vlada imata letos, bi jaz dejal, nekaj skupnega med saboj, t. j.: oba nam delata — zmešnjavo. Novo leto obsulo nas je z maso snega, katerega bi bilo, če bi ga na „pravično“ vago djal, za tri leta skup dovelj, nad katerim se mora človek jeziti, in — če je še tako brumen — tudi kleti; vlada pa nam je za zadnji decenij XIX. stoletja navezala na vrat l j u d s k o š t e t e v, katera bo, če bi jo na še tako „pravično“ vago djal, k r i v i č e n rezultat za nas pokazala; a kakor nad snegom, ne pomagalo bi tudi nad štetvijo ni — jeziti se, a tudi ne — kleti! In zaradi tega bi jaz še najraji pritrdil hudomušnežem, ki pravijo, da bode letošnje leto vsakako malo prida, čeprav njega letnica nima n i č l e ni na koncu ni v sredi.

Jaz bi sicer zoper letnico ne imel nič ugovarjati, pač pa bi želel, da bi bili vsi italijanaški, nemški in nemškutarski komisarji ljudske štetve, ki so in ki morda še bodo š t e v i l o S l o v e n c e v v e d o m a kratili, ali zbog neznanja slovenskega jezika zlorabili svojo uradno moč, — take ničle, katerih figura bi nam škodovati nemogla pri — statistični komisiji. Ipak upam, da bode prišlo še o pravem času vse „na dan“, da ne bo treba jeziti se nam Slovencem nad takimi in enakimi — ničlami, kakoršne si jaz mislim, ali pa, kakor se ta ali oni jezi zdaj nad snegom, in ga nemara celo kolne, če morda tudi ni brezverec, kar tudi jaz, Bog ve, da nisem!

Nu nekoliko sem zašel, gospod urednik, pa oprostite mi to slučajno „pregreho“ časnikarsko; kakor sami sprevidite, dela nam sneg v novem letu vsem veliko „zbrigo“: Šolska mladež ne more po hribatih krajih do šole, to jezi učitelja (ali pa tudi veseli, kakor se vzame!), a nevoljni so stariši, ki imajo toliko — „nadlege na glavi“ (eni tudi na hrbtu!); temu nasproti jeze se zopet zaljubljeni pari (ergo tudi ženitve željni!), ko jih sneg ovira priti do natarja, da bi urno napravil jim ženitvansko in pa izročilno pogodbo, — ker predpust je letos kratek; ta in oni notar pa se zopet jezi, ker ne morejo taki „za res zaljubljeni in ženitveželjni“ pari in sploh ljudje k njemu, pri katerih bi kaj zaslužil, dočim pri snegu, — nič ne zasluži, in se tudi jezi morda, ali celo kolne nad snegom, ki mu dela zbrigo, in nad letnico brez ničle na koncu, ker to bi štelo — summa summarum: ničlo v žepu, česar jaz vsaj zdaj ob novem letu gotovo nikomur ne — privoščim!

O ničlah in komisarjih za ljudsko štetev imam jaz sicer svoje nazore, a splošni moj moto o njih pa velja:

Ich hass euch wirklich nicht,
Doch mag ich euch nicht sehen!

Morala sledi pa — seveda, pozneje!

G a d o b è r.

On...

Povest grofa E. A. S a l i a s a.

III.

(Dalje.)

— Vse to je popolnoma verojetno, baron, odgovoril je Krasinsky, — no mi se nesmo oglasili kot zatožniki katerega-koli. Mi smo se oglasili, da vam povemo, da imamo pravico in dolžnost kot prijatelji pokojnika zahtevati, da se pogreb odloži, ker vi neste pravi naslednik in ker sta živa še dva strnića pokojnikova, katera sta dolžna oglasiti se sem, dasi ne v kratkem času. Vi sami ste dolžni, radi osobnega dostojanstva, sodelovati v našem rešenji, da izbegnete vsakterim sumnjam, vsakteremu obrekovanju, a ne nasprotovati.

Krasinsky je končal in vsi trije, ki so prišli radi objasnenja, zrli so prašateljno na mladega barona. Lorenc je sedel kakor malik, ne dvigaje se; ni jedna črta njegovega obraza se ni ganila. Lice mu je bilo bledo, a spokojno; oči so mu bile, kakor prej, obrnjene na mizo.

— Se li strinjate z nami? progovoril je starši iz njih, mož že kakih sedemdeset let.

— Nikakor, odgovoril je kratko in suho Lorenc.

— Ne pošljete takoj posla k oblastniji? prašal je Krasinsky.

— Ne . . .

— Dovolite, pogreb ne more . . . začel je starši iz gostov.

No Lorenc ga je prebil z besedami, izgovorjenimi natančno, hladno in siljno:

— Pogreb bode jutri zjutraj, kakor zahteva običaj!

— Gospod baron, izrazil se je glasneje Krasinsky in vstal. — pokojnik je bil zadušen. Samo natančno pogledati je treba zdaj na-nj, da se o tem prepriča, ne da bi se bilo zdravnik. Njegov obraz je črn, kakor da ni pokojnik Poljak, ampak zamorec. Naposled prepričani so o tem v gradu vsi priletni, vsi stari strežci. Oni zahtevajo, da se stvar zasleduje, in žele biti priče v tem čudnem dogodku. Mi ne moremo dopustiti pogreba.

Baron je potresel z ramo in vrgel svinčnik, katerega je držal v roki, na mizo. Pred žalosten kakor hudoben posmeh pokazal se je na njegovih ustnicah.

jim bili za las posrečili, da ni prihitela Avstriji na pomoč mogočna in danes toli obrekovana Rusija. Za takrat se jim je torej stvar izjalovila. Po revoluciji prišla je doba Bachovega absolutizma, ki je trajala do leta 1859. O tej dobi se mnogo slabega govori in piše, ali morda, morda smo bili Slovani za Bachove diktature v narodnem pogledu v marsičem na boljem, nego smo še dandanes. Nikakor nismo privrženci absolutizma, ali to pa rečemo, da kostitucijonalizem, kakoršen je dan-danes v Avstriji, ni pravo in življenja zmožno bitje, ampak je le karikatura. V resnici iečimo še dan današnji pod kruto roko absolutizma: v tostranski polovici države pod absolutizmom nemško-liberalne stranke, v onostranski polovici pod neukrutljivim šovinizmom madžarskega plemena. Ali to le mimogredé.

Madžari so hoteli in hočejo absolutno gospodariti: vsi drugi narodi, ki živé ž njimi v dotiki, naj bi bili le parije, brezpravni sužnji. Podjarmili so si leta 1848. revolucijonarnim potem Ogersko, Hrvatsko, Slavonijo in Sedmograško. Ta grdi čin nazivali so potem „historično pravo“ in se na to „pravo“ posebno sklicevali l. 1861. v državnem zboru le zató, da morejo še naprej tlačiti ljudstva teh deželâ. Ta zahtevanja madžarska so seveda posebno podpirali „svobodnjaški Poljaki“ in poleg teh tudi — dr. Rieger.

Prišlo je nesrečno leto 1866 z grozno katastrofo za državo našo. In še v tem letu iskali so in beračili razbeljeni Madžari zaveznikov tam, kjer bi jih ne smeli iskati, ako bi čutili le iskrico zvestobe do države, katere podaniki so: iskali so zaveznikov v Pruskem taboru, to je v oni državi, ki je na peklensko zloben način provokovala vojsko proti nam ter zajedno nahujskala na nas še neko drugo državo, katera poslednja pa je že tako ali tako dedna naša sovražnica. — Vojna se je — vzlic sijajnim zmagam na italijanskem bojišči — žalostno izvršila za državo našo: izgubili smo dve deželi in biser v vencu avstrijskih deželâ — kraljevina Češka — krvavela je na tisučerih ranah. Država naša je čisto obnemogla, bolna je bila skozi in skozi. In tudi to oslabljenje države naše umeli so Madžari za-se izkoristiti in ker so jim šli nemški liberalci — z ministrom-ptujcem na čelu — na roko, dosegli so tudi svoj smoter: državo našo, ki sestavlja vsled pragmatiške sankcije nezrušljivo državno celoto in katero je cesar Fran I. v sporazumljenju z vsemi nje obstojnimi deli povzdignil do jednotne države, razdelili so na dva dela v — Cislu Translajtanijo. Nastali so torej dve državi v jedni državi, z dvema ministerstvoma in dvema parlamentoma — nastal je duvalizem. Le za nekatere skupne zadeve vstvarili so nekak skupen zavod: delegacije, ki se shajajo jedno leto v Beču, drugo pa v Budimpešti. Namen osnovateljev te državne oblike bil je jasen: tu naj bi slovanske narode pestili Nemci, tam pa Madžari.

Nočemo danes premotrivati posledic duvalizmu za obe državni polovici v materijalnem pogledu, ali opozoriti hočemo častite čitatelje na nekatere pojave v zadnji proračunski debati državnega zbora ogerskega, kateri pojavi nam pričajo, kako neugodno je vplival duvalizem na dinastiško čutstvovanje onkraj Litve in kako da v onostranski polovici rapidno propada čutstvo državne skupnosti s tostransko polovico.

Poslušajmo torej, kaj je na primer rekel znani poslanec Ugron!

„Gospodarstvo Habsburžanov tako tu (na Ogrskem), kakor v Avstriji odvisno je od razvitja sil madžarskega naroda. Mi pa smo **obsojeni** potezati se za to gospodstvo“. Razumete-li izraz „obsojeni smo?“ Kakor je morilec obsojen na vislice, tako huda kazen je poslancu Ugronu, ako se mora potezati za gospodarstvo Habsburžanov. In molčala je na to insulto zbornica, molčal je gospod ministerski predsednik — in molčal je gospod minister za deželno brambo. V vsej zbornici ga ni bilo poštenjaka, ki bi zavrnil tako nesramnost. — Nek drugi poslanec je rekel, da nima nikakega zaupanja do skupne vojske — in molčala je zopet vsa zbornica. — Ko je minister za deželno brambo omenil, da treba nabaviti novih patronjakov, zaklical je nekdo: „Da — z dvojnim orlom na trebuhu!“ Nek drugi poslanec drznil se je celo zahtevati, da obesijo črno-rumeni barvi, barvi cesarja in avstrijske armade, na tarče strelišča honvedov in ti da bodo že pokazali, „kako da znajo v črno zadeti“. — In ko je grof Koloman Csaky govoril o tradicijonelnem duhu v armadi, koji duh je obvejal zastave princa Savojskega, nadvojvode Karola in Radeckija, zaklical je poslanec Györffy vzburjeno: „Tega duha ne potrebujemo!“ Tudi temu vsklicu je zbornica molče pritrjevala. Ugron je pa še pripomnil: „Te je tisti duh, ki se vedno umika!

Čast. čitatelju je menda dovelj, da vidi kakov duh vlada med Madžari in kak sad nam je porodil nesrečni duvalizem, kojega zagovornik je celó dr. Rieger. Ali kdor je slovanski rodoljub in kdor je zavzet za ugled države naše in skupne armade naše, ne more se sprijazniti s to državno obliko. Tudi to vprašanje mora priti kot točka v program bodočim državnozborskim poslancem našim.

—t—.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Staročeška deželno- in državnozborska kluba sicer še obstojita, ali staročeške stranke ni več. Vsi dogódki na Češkem vse leto sem, razne dopolnilne volitve v deželni in državni zastop pričajo nam, da je ta stranka povsem odgospodarila. Posledice grehom, zakrivljenim po dru. Riegru, odnosno njega stranki, pojavljajo se z neizprosno doslednostjo. — Zakaj se zopet in zopet povračamo k českim zadevam? Razlog je kaj lahko umeven: ker so ti češki dogodki jasno in poučno pisana knjiga, iz koje se je učiti tudi našim prvakom in voditeljem. Našim poslancem se je tembolj izogibati takim grehom, ker nikdo izmed njih — menda ne bodo žaljeni, ako jim to povemo — ni dr. Rieger. Rieger je osivel v borbi za narodna prava naroda češkega; Rieger ima nebrojnih zaslug za narod svoj; Rieger je po svojem talentu in po svoji parlamentariški izvežbanosti jedna najmarkantniših prikazni v javnem življenju avstrijskem: in vender, vender je ni več pomoči za njega in njegovo stranko. In vzrok tej žalostni prikazni? Vzrok jej najdemo v istini, ker je zapustil za vsacega pravega Slovana naravno podlago, ker je zapustil stališče avstrijsko-slovanske vzajemnosti. Prvokrat je Rieger grešil leta 1861., ko je podpiral madžarsko pohlepnost, kateremu njega postopanju naravna posledica je bila, da se je pozneje potezal za duvalizem in da je to državno obliko nekako zagovarjal še na slovitem shodu staročeških veljakov v Pragi. Čuditi se le moramo, da tako razsoden politik, kakoršen je dr. Rieger, ni vedel, da se madžarsko pohlepje tako malo da združiti se slovansko pravicoljubnostjo, kakor ni mogoče združiti vode z ognjem. Vsi drugi grehi bili so naravna posledica temu prvemu grehu. Rieger je nastopil pot, koja ga je morala dovesti do — dunajskih punktacij in do padca. In kako se mu zdaj rogajo oni sami, kojim na uslugo je Rieger grešil! „Tagespost“, govoreča o najnovejši volitvi v Hotieboru, pri kateri volitvi je staročeški poslanec vjel komaj 15 glasov — dasi je bil ta okraj poprej zastopan po staročeškem poslancu — pravi: „In uničevalnega udarca te obsodbe ne reši staročeške stranke nikako klečeplazenje in vklanjanje. Ne pomaga jim nič, da skušajo sedaj po ovinkih uničiti spravo. Češki narod gleda vse to, kima in — voli Mladočehe. In v čast mu je to, da se ne da več motiti po dvojezičnosti“. Posl. Plener pa je v svojem zadnjem govoru v Vinohradih očital Riegru nezvestobo.

V seji deželnega zbora češkega dne 15. januvarja vsprejeli so §§. 34 in 35 o deželnem kulturnem svetu. Pri § 35 zavrgli so posredovalen predlog dra. Mattuša, katerega je stavil že v spravni komisiji. Za predlog so glasovali Staro- in Mladočehi, proti Nemci in veleposestniki. Tudi to je značilno. Pri obravnavi §. 33 dne 14. t. m. je pa rekel Gregr: „Mi želimo miru z Avstrijo, toda na podlagi, kojo smemo zahtevati; ali predno doženemo spravo z nemškimi našimi sorojaki, treba je, da se napravi mir mej češkim narodom in avstrijsko državo“.

Na Dunaji so te dni slavili stoletnico rojstva pesnika Grillparzerja. Kakor pa je že v nemško-liberalni stranki navada, zlorabili so tudi to priliko za svoje strankarske namene. Mestni zbor je sklenil namreč, v nemškem narodnem gledališči uprizoriti poljudna dela tega pesnika in je zato odločil svoto 4000 gld. Protisemitje so se upirali temu sklepu ter predlagali, da se ta svota razdeli mej uboge, kajti proste vstopnice bi dobivali le židje, koji bi s temi barantali. Svetnik Vetter je pa predlagal, da se uprizori „Židinja iz Toleda“ in potem se bode pokazalo, da Židov namen ni samo zruševati prestole. Svoto so dovolili z večino bornih 4 glasov. Izvestno vporabijo antisemiti tudi ta sklep za prihodnje državnozborske volitve in tudi sklep deželnega zbora dolenje-avstrijskega, da se ubožni zakon vrne dotičnemu odseku, služil jim bode kot dobro agitacijsko sredstvo. Sklep ta bil je velika taktična pogreška liberalcev. — Deželni zbor ta so zaključili.

Vnanje države.

Nemški „Kreuzzeitung“ javljajo iz Petrograda, da je car Aleksander imenoval upravitelja sv. sinode Pobjedonoščeva ministrom bogočastja. Ker je Pobjedonoščev odličen zagovornik odločne in specifično ruske politike, kazalo bi njegovo imenovanje, da pada vpliv mlačnega Giersa.

„Moskovske Vjedomosti“ prinesle so važno vest, da hoče ti Bolgarija in Rumunija skleniti vojno konvencijo. V Bolgariji menijo, da bi bila ta konvencija prvi korak do zveze balkanskih narodov.

Francoskim ministerskim rezidentom na Cetinju imenovan je grof Amalot de Chaillon.

„Indépendance Belge“ objavila je nedavno senzačno vest, da je Dunajski kabinet sklenil skrivno konvencijo glede zasedenja Soluna. Po tej konvenciji da se je Angležka zavezala, ne protiviti se zasedenju tega velikega pristanišča po Avstriji. Dosedaj da so se vsi načrti avstrijski glede te namere razbili ob nasprotnosti Angležke. Sedaj pa se je londonski kabinet udal, toda ne ve se, za kako odškodnino. Sluti pa se, da ta odškodnina obstoji v tem, da Avstrija brezpogojno podpira Angležko politiko na Turškem, v Armeniji in Egiptu. — Oficijozni dunajski list „Fremdenblatt“ oporeka odločno tej vesti ter se čudi, da se je dal vjeti tudi tako resen list, kakor je „Indépendance Belge“.

DOPISI.

V Pulju 12. januvarja 1891. [Izv. dop.] (Otvorjenje medulinske čitalnice.) Pri vas, kakor pišete, razsaja burja, naleta sneg in led se vam dela po ulicah, tako, da si baje niti iz hiše ne upate, pri nas pa sije solnce in kakor v najlepšem poletji delamo izlete iz mesta na deželo. Gotovo ste že uganili, da govorim o izletu Puljskih Slovencev v Medulin, kjer smo preteklo nedeljo praznovali veselo narodno slavnost. Bilo je res lepo popoludne, ko smo se na različnih vozeh, — najimenitnejši je bil pevski, — veseli pripeljali iz Pulja v prijazno selo, ležece na vshodni obali istrskega polotoka.

Medulin, akoravno čisto hrvatsk, bil je še pred malo leti nekaka talijanska trdnjavica, dandanes je njegova podobčinska uprava v odločnih, narodnih rokah, in o talijanaštvu tu ni več niti duha ne sluha. Tu je pač za vedno odklenkalo talijanaškemu gospodarstvu, kajti upati smemo, da bode i mlada čitalnica vršila svojo dolžnost, podučevala narod in mej njim širila občo prosveto in narodno zavest.

Ko smo prišli v Medulin, bilo je otvorjenje samo že končano in novoizvoljeni odbor vršil je prvi svoj oficijelni nastop, ko je nas Puljske pevce, pri uhodu v vas, pozdravil s prisrčnimi besedami. Slavnosti, ki se je potem razvila, nočem vam popisovati na široko. Govorilo se je na prostem in po sobah, in napivala domovini,

---

— Jaz sem tega pričakoval, progovoril je on, — in nesem se čudil. Kadar nema sovrag orožja, da se bori, tedaj začne obrekovati, legati. Vem, da nekateri starci v gradu ne žele videti mene gospodarjem Čambora. No žalostno je, da se ravnajo plemenitaši, cvet poljskega plemstva, kojega zastopniki ste vi, po obrekovanji hlapcev. Ta postopek je vaše stranke popolnoma nedostojen. Sicer pa mi ni treba učiti vas, starih ljudij, dostojnostim in običajem, kateri pristujejo plemenitašu. Zelo obžalujem, da ste se oglasili pri meni s tem nelepim objasnenjem. Nadejam se, da obžalujete i vi sami to.

Lorenc je vstal, kakor bi čakal, da pojdejo gosti iz sobe.

— Se vi naravnost protivite? prašal je Krasinsky.

— Že dvakrat sem imel čast odgovoriti vam na to prašanje, odgovoril je suho Lorenc.

— V takem slučaji, progovoril je Krasinsky, — pošljem takoj dva posla na dva kraja. No vi znate, baron, da ako se ne odloži pogreba, pride oblastnija prepozno a morda še sreča pogrebni sprevod na poti.

— Potem, oglasil se je Lorenc.

— Potem nastane skrajno neslišano pohujšanje. Pogrebni sprevod bode moral vrniti se nazaj v grad. A vi res začnete to pohujšanje vseh sosednih prebivalcev?

— Nikakor, grof; ako sreča oblastnija, od vas poslana, pogrebni sprevod, tedaj jo povabim, naj ga spremlja v samostan in bode pričujoča pri pogrebu. Od tukaj se vzdignemo ob zori in ob mraku bodemo že v samostanu, kjer se izroči nemudoma telo zemlji.

— Dovolite, mi ne dopustimo, izgovorili so gromko in jezno vsi trije sobesedniki.

— Dovolj, tukaj ne more razun mene nikdo dopuščati ali ne dopuščati. Jaz sem tukaj polni gospodar, jaz vlastnik grada po oporoki strica, zakon je na mojej strani. Ako se že javijo rušitelji običajev, tedaj ne dopustim in ne dovolim nikakega pohujšanja. Evo samokresi. Oni bodo nabiti, oni bodo jutri pri meni, in jaz dam častno besedo barona Lorenca Ohotskega, da ako mi bode kdo jutri drzno v čem odgovarjal, mu razdrobim glavo s kroglo. Mislim da sem objasnil prosto in jasno, a zdaj vas prosim prepokorno, da me ostavite. Vsem je čas pokoja, ker moramo vstati ob zori.

Stari velikaši bili so tako pobiti z baronovimi besedami, da so šli popolnoma presenečeni nelepo in glupo, drug drugega pahaje, kakor ne prostovoljno, ampak kakor zagnani iz sobe.

Ko so izginili za dvermi, vrnil se je Lorenc, stopil sredi sobe, prijel se za glavo in postal nekoliko trenutkov nepremično in zamišljeno.

(Dalje prih.)

cesarju, Medulincem, bratski slogi mej Hrvati in Slovenci, prihodnosti naše stvari v Istri itd. vmes pa se je veselo razlegala hrvatska in slovenska pesem. Puljski pevski zbor je o tej prilici prvič javno nastopil, — obče priznanje, katero si je stekel, naj spodbuja njegove člane, da krepko in vstrajno napredujejo kakor doslej, da s tem postanejo važen faktor za probujo narodne zavesti po Istri.

Pri izvrstnem medulinskem vinu, v veseli družbi gostoljubnih Medulincev, minulo je hitro nekoliko prijetnih uric in vse prekmalu je prišel čas za odhod. Ločitev od bratov Medulincev ni bila lehka, a pri grenkem slovesu tolažila nas je sladka zavest, da se kmalu zopet vidimo. In s to sladko zavestjo smo se mi Puljski izletniki zopet veselo prepevajoč odpeljali nazaj proti našemu preljubemu Pulju.

Kakor vidite, vam doslej še nisem omenil Puljske čitalnice. Kako da se ona ni udeležila prve slavnosti svoje mlajše sestre? Odgovor je jako jednostaven: smela ni, gospod okrajni glavar ji je bil prepovedal, da se ona kot društvo ne sme udeležiti medulinske slavnosti. — Nekateri se zaradi tega jeze, jaz se smejem. In še mnogo bolj se smejem, če premišljam, s kako enerižjo je isti gospod okrajni glavar dal odstraniti dotične, od čitalničnega odbora izdane, od glavarstva samega odobrene in že po zidovih prilepljene plakate. Ne smemo mu toliko zameriti, da mu je neljubo, ako se upajo v javnost i Puljski Slovani, — posebno ako ima, kakor se kaže, nekako slabe izvještčevalce.

Sicer pa mislim, da je gospod okrajni glavar ravnal popolnoma v smislu svojih višjih, kateri menijo, da je njih glavni nalog ravno ta, da krote in brzdajo nas primorske Slovane, da kaj ne napredujemo. Seveda ima njihovo ravnanje navadno ravno nasproten uspeh, in skoro se mi zdi, da mi v Medulinu ne bi bili tako veseli, ako se ne bi bili mogli smejati tej preimenitni naredbi.

Zato upamo, da nam tudi prihodnjič, kedar se otvori druga čitalnica v Puljski okolici, — snovati se je že začela, — gospod okrajni glavar zopet tako izvrstno izveščen, zopet prepove korporativno udeležbo, da se potem tem mnogoštevilneje udeležimo kot privatni izletniki. In v tej nadi ostajam Vaš —č.

Različne vesti.

Umrla je nadvojvodinja Marija, Antonija, Immaculata, hči Nj. c. in kr. visokosti, nadvojvode Karola Salvatorja.

„Wiener Zeitung“ objavila je odlikovanje, podeljeno poslancu Ivanu Nabergoju.

Bivši vojni minister, grof Byland Reidt, je nevarno bolan. Prevideli so ga se sv. zakramenti za umirajoče.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je gospod Colja povodom odlikovanja g. Ivana Nabergoja 1 gld. — Gosp. Ivan Sancin-Drejač mesto venca na rakev pokojne sorodnice 2 gld.

Ples „Trž. podpornega društva“, ki je bil preteklo soboto, ni bil sicer radi hude zime tako dobro obiskan, kakor druga leta, a zabava bila je vzlic temu jako živahna. Dvorana Tersicore bila je kaj ukusno odičena z narodnimi in cesarskimi zastavami. „Delalsko podp. društvo“ in „Trž. Sokol“ bila sta zastopana po deputacijah. Pri veselici tej vel je duh prave vzajemnosti, kar nam priča, da je društvo v pravih rokah.

Iz Trsta se nam piše: Nikoli ne zamudite objaviti, kako se obnese ta ali ona veselica, slavnost ali pa ples. Vredno zdi se mi tedaj, da izpregovorim par besedic o prvem vijoličnem plesnem venčku plesnega odseka delalskega podpornega društva, o katerem ne čitam nobenega poročila. — Okolo 9. ure zvečer zbralo se je mnogo gospodov in krasnih naših gospic v lepo okinčani dvorani. Vrteli smo se pozno v v noč. Plesalo se je tudi „Kolo“. Med odmorom smo imeli prav lepo zabavo. Gospodičina Majcenova deklamovala je divno Stritarjevo pesem „Mojemu narodu“ prav točno. Gospodičini Ark in Drenik peli sti „Sarafana“ prav dobro. Res čast in hvala gospodom rediteljem, kateri so nam preskrbeli toli lepo zabavo. Upamo, da pri prihodnjem venčku, kateri bode 31. t. m., nam preskrbijo zopet kaj tacega. — Ali izreči moramo željo, da bi tisti dolcé sì, katerega imajo posebno naše gospice navadno na jeziku, popolnoma izginil. Po tem takem bi naše veselice in naši plesi dobili pravi narodni obraz. Upamo tedaj, da se prihodnjič tudi to opusti in da bodemo popolnoma zadovoljni.

Pevsko društvo „Velesila“ v Škednji vabi na veselico s plesom, katera bode v Škednji, dne 1. februvarja t. l. v dvorani krčme gosp. M. Sancina-Vrba s sledečim programom: 1. Godba: „Naprej“. 2. Petje: „Slovanski brod“. 3. Deklamacija: „Slovenska legenda“. 4. Petje: „Spljetu“. 5. Igra: „Mutec“. 6. Petje: „Pri zibeljki“, četverospev. 7. Ples. Med posamenimi točkami svira domača godba slovanske komade. — Začetek ob 5½ uri zvečer in traja do 2. ure zjutraj. Ustopnina: k veselici za osebo 30 nč., k plesu za osebo 30 nč. Radodarnosti se ne stavijo meje. K obilni udeležbi uljudno vabi društveni ODBOR.

Z Opčin se nam piše: V nedeljo 11. t. m. imeli smo občni zbor „Pevskega in bralnega društva“ našega. Predsednikom bil je enoglasno izvoljen g. Franc Kariš, naš priljubljeni in spoštovani veljak in domačin. Podpredsednikom g. Ed. Drašček, tajnikom g. A. Vremec, denarničarjem g. Iv. Daneu. Odbornikom so izvoljeni gg. Iv. Vremec, Sosič Iv. M. in A. Turk. Namestniki so: gg. Alojzji Schiffrer, Skarlavaj Iv. in Hrovatin Jos. Pregledovalci računov: gg. Kušlan Jak. Vremec Jak. in Hrovatin L.

Po končani volitvi zahvali se g. predsednik v svojem in imenu odbora na danem zaupanji ter povabi vse navzoče, da vskliknejo našemu presvetlemu cesarju Franu Josipu I. trikratni gromoviti „živijo“, kar se navdušeno in z veseljem tudi stori. Na to zasvira pričujoča domača godba cesarsko himno. Podpisati nam ni mogoče radosti in veselja, ki se je vzbudilo med igranjem godbe. Na to napije g. V. vsem zbranim, povabljajoč jih k skupnemu delovanju in složnosti med vsemi, meneč, da „sloga jači, nesloga tlači“ in da le v edinosti, v složnosti je moč. Tudi domači pevci so nas razveselili s par lepimi zbori. Bil je lep in krasen večer, ki nam ostane v spominu vse dni življenja našega.

Odbor sklene, da se napravi veselica dne 1. febr. s petjem, deklamacijo, igro in plesom.

Sedaj pa ne morem drugači, kakor vsklikniti iz dna srca: Živeli Openci! Le pokažite, da Vam je mari napredek, da spoštujete svoj materni jezik, da ste uneti za dom presveti svoj in našega presvetlega vladarja.

Ravno sedaj Vam je prilika dana, spoznati preljubega našega cesarja in biti Mu iz srca hvaležni, ko Vam je odlikoval Očeta okoličanov, častitega našega gospoda Ivana Nabergoja. Mnogo je imel naš oče Nabergoj sovražnikov, ki so ga hoteli uničiti — a pravica zmaga — zmagal je g. Ivan Nabergoj, zmagali smo mi. Odlikovan je On — odlikovani smo mi, odlikovani od samega presvitlega našega cesarja, katerega naj nam Bog ohrani še mnogo mnogo let in Ga brani vsega hudega.

Živela Avstrija, živeli naš presvitli cesar, kateri

Povzdigne moža
Ki ljubi svoj narod
Cesarja, Boga!

Domačin.

Za nabavo zastave darovali so društvu „Hajdrih“ na Proseku: pevsko društvo „Danica“ 2 gld.; g. Jakob Cjak 1 gld. in gospodičina Marija Susič 3 gld. Na teh darovih zahvaljuje se najprisrčneje društveni odbor.

Tržaški mestni svet ima danes svojo sejo, da voli novega župana. Levica je nameravala kandidirati dosedanjega podpredsednika žida Luzzato; ker pa so videli, da bi ostali v manjšini, odločili so se za Pitterija. Goli humbug je torej, ako se radikalci ponašajo, kakor bi bili oni postavili Pitterija za kandidata. Udali so se, ker so se zbali blamaže; grozdje jim je prekislo, ker visi previsoko. Sicer pa je nam Slovencem vsejedno, ali je ta ali oni. Ubogi Angeli, ostal je pa zopet na suhem.

Iz Gorice, se nam piše dne 12. jan. Malo novic, g. urednik, dobivate iz solnčne Gorice in še ono niso bile v minolem letu kaj vesele. Boj z nasprotniki italijanske ali poitalijančene krvi in razdor v domačem taboru je bila manj ali več vsebina vsem tukajšnim dopisom. Dovolite, da vam javim danes vest, ki je onim težnjam nasprotna in bode našla tudi med mnogimi tržaškimi Slovenci prijazen odmev.

Poseben odbor izmed udov „Goriške Čitalnice“ stavil si je nalog, da priredi v dan 1. febr. t. l. v prostorih Čitalničnih veliko Besedo s plesom na čast in v zahvalo g. Ernestu Klavžarju, ki je pred kratkem dovršil petindvajsetletnico svojega delovanja na dramatičnem polju v razcvit prvega našega narodnega društva, v razveseljevanje, korist in dušni razvoj milega našega naroda. Kakor mi je iz zanesljivega vira znano, namerava odbor prirediti dostojno svečanost, ki bode pokazala lep napredek goriških Slovencev na društvenem polji ter zadovoljila udeležence po prostodušnem, rahločutnem in veselem tonu.

Pisal sem v začetku, da bode ta vest tudi med tržaškimi Slovenci našla vesel odmev in to po pravici, saj je tudi na Vašem odru dobro znan g. E. Klavžar. Ker imamo s Vami jednake težnje in jednake namene, veselilo bi nas, ko bi nam dali označenega dne tudi tržaški Slovenci priliko seči si zopet jedenkrat prijateljsko v roke. —

Iz Gorenjega Logatca se nam piše: Tukajšnje „Bralno društvo“ imelo je včeraj večer svoj občni zbor. Po nagovoru predsednikovem in poročilu blagajnikovem, vršila se je volitev novega odbora, katere rezultat je sledeči: Predsednikom: dr. Stanko Sterger; odborniki: notar Ig. Gruntar (nam.), Janez Hrast (blag.), Janez Kerne (tajnik), Jože Jeglič, Janez Rihar, Karl Puppis, Julij Lenassi in A. Marinko. — Zbor pritrdil je predlogu notarja g. Ign. Gruntarja, da se za tekoče leto razun dosedanjih listov, naroči še Praška „Politik“ ter „Nova Soča“ (s pril. „Gorica“) in slednjič, da pristopi društvo kot ud „Glasbeni Matici“ in „Dram. društvu“ v Ljubljani. Glede predpustne in druzih veselic pa bode odbor o svojem času potrebno ukrenil. — Malo več brižnosti za društvene interese bi ne škodovalo!

Čudno ali — smešno? Iz Notranjskega se nam piše dne 15. t. m.: Sl. deželni odbor Kranjski imenoval je, kakor druga leta, tudi letos svoje zastopnike v razne okr. cestne odbore, a nikjer ni tako slabega spričevala o poznanih krajevnih razmer si podpisal, nego baš pri imenovanji zastopnikov svojih za okr. cestni odbor logaški, kajti tu je pograbil kar oba iz Cerknice (!), Logatec — središče okraja, — z večino svojih okr. cest, je ostal pa — na suhem! To je pač čudna logika. Premišljevalec človeške usôde.

Njeg. Veličanstvo potrdilo je po deželnem zberu istrskem sklenjeno postavo radi pobiranja doklad za pokritje nedostatkov pri deželnemu zakladu, in sicer za zemljiščno-odvezni zaklad: 10% doklado na direktee davke; za deželni zaklad: 1. 20% doklado na direktne davke. 2. 100% doklado na užitnine vina in mesa; 3. doklado 1 gld. 70 kr. na vsak hekto liter piva v prodaji na drobno; 4. doklado 10 gld. 2 kr. za vsak hektoliter na opojne pijače, navedene v postavi z dne 18. maja 1875., drž. zak. št. 84, člen I. in 6 gld. 68 kr. na tekočine, navedene v II. členu iste postave v prodaji na drobno.

Ljudsko štetje. Gospodar hiše via Porta št. 551 (Kadin), do danes ni dobil niti popisne pole, niti ni prišel kak komisar v hišo. Kako to, vprašamo?! In če se tako godi temu inteligentnimu hišnemu posestniku, kaj naj si mislimo o nevednih kadinskih bajtarjih! — V hiši g. Fisneria poleg vojaške bolnice stanuje deset slovenskih družin (40 duš). Tudi teh se nikdo ni spomnil povodom ljudskega popisovanja, ampak popisali so jih sami — kako? si lahko vsakdo sam misli. In tako se je godilo vse vprek.

Financijelna kriza v Italiji. Iz Milana pišejo „Frankfurter Zeitung“: Kriza, provzročena v Savoni po polomu bančnih hiš Forzani in Giusti, zadobiva veliko veče demenzije, nego se je v prvem trenutku mislilo. Oškodovanih je mnogo trgovcev, industrijalcev, privatnih oseb in javnih zavodov in o premoženju mnogih teh odpre se konkurz. Trgovski promet v tem, na industriji bogatem mestu jako peša; preračunilo se je, da so vdeleženci bančnih hiš Ponzone, Forzani in Giusti tekom jednega leta izgubili 14 milijonov lir. — Hranilnica v Correggio ustavila je plačevanja.

Okraden državni pravdnik. Gospod ta je neizprosen nasprotnik vseh tatov, kajti on je isti, ki kuje proti njim stroge zatožbe. Človek bi torej mislil, da se mu gospodje tatovi izogibljejo na celo uro daleč. Tem čudniši in smešniši pa je, ako mu kak uzmović, v njega (drž. pravdnika) lastni pisarni, mej kovanjom zatožeb, izmakne kožuh, in še v tem hudem mrazu! In tako se je te dni res dogodilo nekemu državnemu pravdniku v Berolinu.

Vrečo ječmena hotel je vkrasti iz magazina gosp. Josipa Machneta, Via del Torrente št. 24, neki Anton Vitez iz Vipave. Vkradeno vrečo našli so pri trgovcu Dominiku Lugnano, Via del Boschetto št. 1.

„Kmetovalca“ 1. številka ima naslednjo vsebino. Skrbite za bike. — Kakó bode z naše govedorejo poslej. — Setev je pred durmi. — Stara matica v panji. Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti ces. kr. kmetijske družbe Kranjske. — Inserati.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

		Cena od for.	do for.
Kava Mocca	100 K.	126.—	128.—
Rio biser jako fina	„	—.—	—.—
Java „ „ „	„	—.—	—.—
Santos fina	„	104.—	106.—
„ srednja	„	98.—	100.—
Gustemala	„	114.—	116.—
Portoricco	„	126.—	128.—
San Jago de Cuba	„	136.—	137.—
Ceylon plant. fina	„	122.—	124.—
Java Malang. zelena	„	115.—	116.—
Campinas	„	—.—	—.—
Rio oprana	„	—.—	—.—
„ fina	„	105.—	106.—
„ srednja	„	97.—	99.—
Cassia-lignea v zabojih	„	28.—	29.—
Macisov cvet	„	390.—	400.—
Inger Bengal	„	20.—	21.—
Papar Singapore	„	50.—	52.—
Penang	„	43.—	45.—
Batavia	„	45.—	47.—
Piment Jamaika	„	33.—	—.—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	7.25	—.—
„ v zabojih	„	8.—	—.—
Ulje bombažno amerik.	„	30.—	32.—
Lecce jedilno j. f. gar.	„	41.—	42.—
dalmat. s certifikat.	„	43.—	44.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	„	66.—	36.—
Aix Vierge	„	55.—	55.—
„ fino	„	87.—	65.—
Rožiči pulješki	„	8.50	—.—
dalmat. s cert.	„	—.—	—.—
Smokve pulješke v sodih	„	13.—	14.—
„ v vencih	„	17.50	—.—
Limoni Mesina	zaboj	4.—	4.50
Pomeranče Puljeske	„	4.—	4.50
Mandlji Bari I.a	100 K.	114.—	—.—
dalm. I.a, s cert.	„	—.—	—.—
Pignolli	„	—.—	—.—
Riž italij. najfineji	„	20.—	20.50
„ srednji	„	19.—	19.50
Rangoon extra } carinom	„	16.50	—.—
„ I.a } carinom	„	14.75	15.—
„ II.a } carinom	„	14.—	—.—
Sultanine dobre vrsti	„	54.—	58.—
Suho grozdje (opaša)	„	21.—	—.—
Cibeba	„	25.—	27.—

Slaniki Yarmouth	sod	13.—	14.—
Polenovke sredne velikosti	100 K.	35.—	—.-
velike	„	33.—	—.-
Sladkor centrifug. v vrečah	„		
certifisk. . . .	„	30 25	30.50
Fažol Coks	„	12.50	—.—
Mandoloni	„	10.25	—.—
svetlorudeči	„	9 25	—.—
temnorudeči	„	—.—	—.—
bohinjski	„	10 —	—.—
kanarček	„	10.50	—.—
beli, veliki	„	10.50	—.-
zeleni, dolgi	„	9.—	—.—
„ okrogli . . .	„	.—	—.—
mešani, štajerski . .	„	8.—	—.—
Maslo	„	83.—	85.—
Seno konjsko	„	3.50	4.20
„ volovsko	„	3.—	3.—
Slama	„	3.50	5.60

Dunajska borsa.

30. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih — —	gld	90.95
„ v srebru — — —	„	91.05
Zlata renta — — — — — — — —	„	108.45
5% avstrijska renta — — — — —	„	102.60
Delnice narodne banke — — — —	„	993.—
Kreditne delnice — — — — — —	„	307 25
London 10 lir sterlin — — — — —	„	114.10
Francoski napoleondori — — — —	„	9.03½
C. kr. cekini — — — — — — —	„	5.38
Nemške marke — — — — — — —	„	56.07½

Javna zahvala.

Srčno se zahvaljujemo vesm tistim, kateri so o priliki bolezni naše soproge in matere, njo in nas tolažili in tudi onim, kateri so nje posmrtne ostanke do groba spremili. Še enkrat srčna hvala!

Trst, 14. januvarja 1891.

Žalujoča rodbina Kolman.

Na prodaj

2-3

je deset letnikov „**Ljublj. Zvona**“, mej temi 9 elegantno vezanih. **Kje?** pove uredništvo „Edinosti“.

10-6 **Forinta 5 do 10** svakdanja

stalna zaslužba bez kapitala i pogibelji pružamo svakomu koji se hoće baviti razprodajom srečaka i vriednostnih papira, zakonom dozvoljenih Ponudbe pod naslovom srečke (Lose) na ekspediciju oglasa: **J. Danneberg, Wien I., Kumpfgasse 8.**

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	3%	30-dnevni odkaz	2%
8- „	3¼%	3-mesečni „	2¼%
30- „	3½%	6- „	2½%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu. pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8 oktobra. 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2½% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bozen. Gradec, Hermanstadt, Inomost. Celovec, in Ljubljano— b r e z troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-1 pri odbitku 1‰ provizije.

P r e d u j m i.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 4. oktobra 1890 2-24

PRILIKA!

Vsled američanskih colnih odnošajev možno mi je bilo, kupiti celo zalogo neke slovite

tovarne za ogrinjala;

možno mi je torej vsaki dami podati veliko, debelo in gorko ogrinjalo za nezaslišano nizko ceno

a. v. gld. 1.35.

Ta krasna ogrinjala d be se v vseh barvah, svitla in temna, s krasno borduro in finimi franžami, eden in pol metra dolga in eden in pol metra široka. Da spravim blago hitro v denar prisiljen sem razprodati te rute za cene po nič

Razpošilja na vse strani po poštnem povzetji 6—15

S. Altmann,
Wien, I., Dominikanerbastei 23,

Hiša na prodaj.

Podpisani ima na prodaj svojo hišo z dvoriščem in vrtom. Hiša je pripravna za gostilno in mesnico. za katero poslednjo obrt ima vso mesarsko pripravo. Plačati se more ali precej ali pa na obroke. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri l a s t n i k u v A j d o v š č i n i.

Anton Mozetič,
mesar.

2—2

Prašek za prsi.

(Ne kašljaj).

Najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, hripi, nahodu in druzim kataralističnim afekcijam. — Ena škatljica z navodilom stane **30 kr.** 9 10

Zobobol mine precej, ako se pomaže z „**Algofonom**“. Stekleničica stane 20 nvč. Dobi se samo v odlikovani lekarni Praxmarerjevi „**Al due Mori**“, „Piazza grande“ v Trstu.

Zvunanja naročila izvršujejo se z obratom pošte.

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 11—30

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti **kôtranove izdelke** prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega **kôtranovega izvlečka iz Norveškega** izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavljo ter se prodajejo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja **Prendinija** in na drugej besedo **Catrame**. V T r s t u se prodajejo v lekarnici **Prendini** v škatljicah po **40 kr.**, prodajejo se tudi v vseh večjih lekarnah v druzih deželah.

Resno svarilo

do vseh, ki nemajo še police

bodisi glede pridobitve posojila, ali pa kot volilo svojej družini (**polica je namreč iste vrednosti kot gotov denar**), posebno ugodna za zadolžene **hišne posestnike in posestnike zemljišč**, ker ob priliki nenadejane smrti zaostali po izplačanju zavarovane glavnice zadobe posesestvo **neobremenjeno; imenitna za novoporočence**, ker je moči brezpogojno zavarovati zakonska in otroke; slednjič porabljiva za **kavcijo** ali **depot** in pri **trgovskih** drugih v **mejsebojno osiguranje**.

Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovejša, najvarčnejša in najboljša naložitev kapitala in in jej je dati prednost pred vsemi hranilnicami. 7—25

Kako in s katerim načinom je najložje dobiti to polico, pove ustmeno ali pismeno, povsem **diskretno in brezplačno.**

Assecuranz

Ober Inspektor „Klein“

Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.

Brezplačna pojasnila v vseh hipotekarnih in zadevah osobnega kredita.

Varujte konje!

Nakupil sem za polovico navadne cene vso zalogo neke velike slovite tovarne za konjske plahte. Oddajem torej, dokler bode dopuščala zaloga, velike debele, široke, neobrabljive konjske plahte po skrajno nizkih cenah:

Konjske plahte eden in pol metra dolge in široke komad		gld.	1.50
Konjske plahte eden in tričetrti metra dolge in široke komad		gld.	1.80
Konjske plahte rumenodlakaste	„	„	2.50
Konjske plahte rumenodlakaste, double	„	„	3.50
Gosposke plahte posebno fine	„	„	8.—
Tigraste plahte posebno fine	„	„	12.—
Bouret svilene plahte	„	„	3.50

Proti gotovem plačilu ali poštnem povzetju razpošilja tovarniška zaloga

S. Altmann,
Wien, I., Dominikanerbastei Nr. 23.
Exporteur.

15—6

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz **Antverpena** direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 2—42

„Red Star Linie“

na **Dunaju**, IV Weyringergasse 17,
ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, dobiva se v tiskarni

DOLENC

Ulica Carintia broj 28.

po **40 kr.**, t r d o v e z a n **60 kr.**

„Posebnosti“

pariške svetovne razstave in dunajske poljedelske razstave.

„Čudež novega veka

je elektromehonični užigalec iz srebronikelna, krasno emailliran, ki se užge po mehaničnem pritisku pri najhujšem viharju in pri vsakem vremenu in nikdar ne odpove. Ta neobhodno potrebni predmet stane samo: **komad gld. a. v. 1.50.**

„Neizogibno potrebno za vsacega“

je američansko univerzalno orodje; to obstoji: iz jednih klešč, 1 kladiva 1 noža, 1 potezalca vijakov, 1 potezalca zamaškov, 1 stiskalca zamaškov in rezalca stekla; vse to prav masivno in trpežno; to univerzalno orodje more se kaj prikladno v žepu nositi in stane samo: **komad 1 gld.**

„Vse novosti preseza“

novo iznajdeni aparat na par za kuhanje, s katerim se more v najkrajšem času s parom pripraviti pečenko, ribe, juho, krompir, zelenjavo itd. itd Ta aparat z loncem vred stane samo:

Za 2 litra prostora a. v. gld. 3.50
Za 3 litre prostora a. v. gld 4.—
Za 5 litrov prostora a. v. gld. 5.—

„Ni je še bilo“

Buhonia-„osle“ za brušenje nožov in kôs, s katero se more v jedni sekundi izvrstno nabrusiti najbolj topi nož ali koso, je torej neizogibno potrebna za vsacega rokodelca, tovarne itd. s kratka za vsacega in stane samo: **komad a. v. 1 gld.**

„Najpotrebniši za vsako gospodinjo“

je univerzalni kuhinjski aparat, s katerim je môči v 2 minutah prirediti maslo, ameštano, sneg, chateau itd. — in v jedni minuti prirediti gosto ali redko: krompir, repo, radič, h en, čebulo, kumare vsakovrstno sadje itd. itd. — Ta aparat, katerega ni smeti pogrešati v nijedni kuhinji, stane **komad a. v. 1 gld.**

„Jako zabaven in poučljiv“

je novoiznajdeni žepni mikroskop, 4000krat povekšano vidi se vsako stvar, torej nepogrešljiv za mlade in stare in posebno koristen za gospodinjstvo v preiskovanje jedil in pijač — Pridejana mu je tudi lupa, katera kratkovidnim pri čitanju izborno služi: **komad a. v. 1 gld.** —

„Vsaki iznajdbi kos je“

novost mašine za kuhanje se špiritom, katera pripravi v treh minutah pečenko, krompir, prikuho, čaj, kavo, s kratka: vse; opremljena je jako elegantno, ima shrambo za špirit itd. in je nepogrešljiva za vsacega; ta praktična iznajdba stane samo: **komad a. v. gld. 3.** —

„Koliko je ura“

pove regulirana ura-budnica v krasnem oklepu iz nikelna, s kazalcem sekund in z budilnikom na zvonce, ki čudovito zveni. Ta ura teče in budi točno in stane samo: **komad a. v. gld. 3.50.**

Vse te koristne stvari dobé se samo proti gotovem plačilu ali poštnem povzetju pri

D. KLEKNERJ-U
WIEN 6—15
I., Schönlaterngasse Nr. 13,

Gostilna

ALL' AURORA

v ulici Torrente.

Slavnemu občinstvu se javlja, da bodo danes povodom velikega plesa „Delalskega podpornega društva“ mej odmorom pripravljena frišna in tečna jedila in dobra pijača po zmernih cenah.

Slovencem in Slovenkam

naznanja „**Brivec**“, da bode v Trstu dvakrat na mesec bril. Kako? — to pa zvé vsakdo, ki si naroči in plača za vse leto **1 gold. 80 nvč.** za pol leta **90 nč.**, posamezni listi pa **6 nvč.** Pisma in naročnino se pošilja: „**Tiskarni Dolenc v Trstu**“, Via Carintia štev. 28.

3-2

PROTI DIMU!

Izdelujem **dimnike** proti dimu, s katerimi jamčim za dober vspeh tudi pri najslabših **dimnikih**, za najnižjo ceno **petnajst gold.** D i m n i k i ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem n o v e k l j u č e po **dvajset nvč.** — Poprave ključavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in **aparate** za slično, kakor tudi za **tehtnice** in cimentirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konserve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije. 16—8

Ključavničarska delavnica

J o s i p a Z o l i a

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Lastnik pol. družtva „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Maks Cotič.**

Tiskarna **Dolenc** v Trstu